

PROGRAM NAUCZANIA

KURSU UMIEJĘTNOŚCI ZAWODOWYCH

MED.03.6. Planowanie, organizowanie i wykonywanie czynności opiekuńczych osobie chorej i niesamodzielnej

w zakresie kwalifikacji

MED.03. Świadczenie usług pielęgnacyjno-opiekuńczych osobie chorej i niesamodzielnej

wyodrębnionej w zawodzie

opiekun medyczny 532102

Branża: opieki zdrowotnej MED

Warszawa 2021

Autorzy:

dr nauk medycznych Krystyna Frydrysiak

dr nauk medycznych Bogusława Łopacińska

mgr socjologii Izabela Łuchniak (ewaluacja)

Recenzenci:

Recenzent 1-nauczyciel konsultant w zakresie kształcenia zawodowego Mgr Elżbieta Małek

Recenzent 2-przedstawiciel pracodawców właściwy dla danego zawodu Mgr Beata Wojciechowska

Ekspert: mgr pielęgniarstwa Marta Polanowska

Program opracowany we współpracy podmiotów z otoczenia społeczno-gospodarczego wskazanego we wniosku o powierzenie grantu na opracowanie modelowego kwalifikacyjnego kursu zawodowego (KKZ): Domem Pomocy Społecznej w Łodzi przy ul. Narutowicza 114 oraz Europejskim Centrum Opieki Medycznej i Pomocy Rodzinie „CARE” w Zgierzu.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój

Oś priorytetowa II

Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji

Działanie 2.14. Rozwój narzędzi dla uczenia się przez całe życie

Konkurs nr POWR.02.14.00-IP.02-00-003/19

Opracowanie modelowych programów kwalifikacyjnych kursów zawodowych (kkz)

Spis treści

PROGRAM NAUCZANIA KURSU UMIEJĘTNOŚCI ZAWODOWYCH MED.03.6. Planowanie, organizowanie i wykonywanie czynności opiekuńczych osobie chorej i niesamodzielnej

1. Wprowadzenie	5
1.1. Charakterystyka kursu umiejętności zawodowych MED.03.6. Planowanie, organizowanie i wykonywanie czynności opiekuńczych osobie chorej i niesamodzielnej z kwalifikacji MED.03. Świadczenie usług pielęgnacyjno-opiekuńczych osobie chorej i niesamodzielnej wyodrębnionej w zawodzie opiekun medyczny (symbol cyfrowy zawodu 532102)	5
1.2 Program ma strukturę przedmiotową.	5
1.3 Charakterystyka programu	5
1.4 Cele kierunkowe programu kursu umiejętności zawodowych	7
1.5 Wymagania wstępne dla uczestników i słuchaczy – na podstawie aktów prawnych	7
1.6 Odniesienie do rynku pracy	8
2. Plan zajęć kursu umiejętności zawodowych	10
2.1. Pogrupowane efekty kształcenia - tabela 8 i 9 stanowią załącznik do programu	10
2.2. Określenie liczby godzin poszczególnych zajęć z podziałem na zajęcia teoretyczne i praktyczne z uwzględnieniem efektów kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji – tabela 10 stanowi załącznik do programu.	10
2.3. Plan kursu umiejętności zawodowych	10
3. Cele kształcenia KUZ	10
4. Programy poszczególnych zajęć	11
4.1. Program nauczania dla przedmiotu Podejmowanie działań opiekuńczych wobec osoby chorej i niesamodzielnej	11
4.1.1 Cele ogólne przedmiotu	11
4.1.2 Cele operacyjne przedmiotu	11
4.1.3 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia	13
4.1.4 Procedury osiągania celów kształcenia	15
4.1.5 Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika	17

4.2. Program nauczania dla przedmiotu Komunikowanie się interpersonalne	18
4.2.1 Cele ogólne przedmiotu	18
4.2.2 Cele operacyjne przedmiotu	18
4.2.3 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia	19
4.2.4 Procedury osiągania celów kształcenia	20
4.2.5 Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika	21
4.3. Program nauczania dla przedmiotu Współpraca opiekuna medycznego z zespołem terapeutycznym i opiekuńczym	21
4.3.1 Cele ogólne przedmiotu	21
4.3.2 Cele operacyjne przedmiotu	21
4.3.3 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia	22
4.3.4 Procedury osiągania celów kształcenia	23
4.2.5 Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika	24
5. Ewaluacja programu KUZ	25
6. Wykaz literatury oraz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych	31
6.1. Wykaz literatury	31
6.2. Wykaz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych	32
7. Sposób i forma zaliczenia kursu	33
8. Sprawdzenie kompletności i poprawności opracowanego programu zajęć	33
Załączniki	36
Tabela Przyporządkowanie efektów kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji do poszczególnych przedmiotów	36
Tabela Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia i nadawanie nazw tym zajęciom	39
Tabela Określenie liczby godzin poszczególnych zajęć z podziałem na zajęcia teoretyczne i praktyczne	41

1. Wprowadzenie

1.1. Charakterystyka kursu umiejętności zawodowych MED.03.6. Planowanie, organizowanie i wykonywanie czynności opiekuńczych osobie chorej i niesamodzielnej z kwalifikacji MED.03. Świadczenie usług pielęgnacyjno-opiekuńczych osobie chorej i niesamodzielnej wyodrębnionej w zawodzie opiekun medyczny (symbol cyfrowy zawodu 532102)

Kurs umiejętności zawodowych jest jedną z form kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych. Szczegółowe warunki organizacji kursów umiejętności zawodowych i akredytacji ośrodków określa ustawa Prawo oświatowe oraz rozporządzenie w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych.

Program nauczania realizowany na kursie umiejętności zawodowych w zakresie kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie szkolnictwa branżowego, zawiera ogólne cele i zadania kształcenia zawodowego, cele kształcenia, efekty kształcenia i kryteria weryfikacji tych efektów, warunki realizacji kształcenia w zawodzie, w którym została wyodrębniona dana kwalifikacja, minimalną liczbę godzin kształcenia w zawodzie w ramach danej jednostki efektów kształcenia.

Program jest zgodny z zapisami podstawy programowej dla zawodu opiekun medyczny z 2019 r.

1.2 Program ma strukturę przedmiotową.

1.3 Charakterystyka programu

W programie podzielono efekty kształcenia na kluczowe dla zawodu, ważne i pomocnicze, każdemu efektowi przypisano liczbę godzin przeznaczoną na kształcenie (tabela 1). Kryteria weryfikacji podzielono na podstawowe i ponadpodstawowe. Każdy efekt kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji został przypisany do przedmiotu.

W każdym przedmiocie wskazano liczbę godzin przeznaczoną na kształcenie teoretyczne i praktyczne.

Plan nauczania przedstawiono w tabeli 4.

Minimalna liczba godzin kształcenia na kwalifikacyjnym kursie zawodowym jest równa minimalnej liczbie godzin kształcenia zawodowego w danej kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie określonej w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego, z tym że w przypadku kwalifikacyjnego kursu zawodowego prowadzonego w formie zaocznej – minimalna liczba godzin kształcenia zawodowego nie może być mniejsza niż 65% minimalnej liczby godzin kształcenia zawodowego w danej kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie określonej w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego.

Kurs umiejętności zawodowych może być prowadzony przez:

- publiczne i niepubliczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe, z wyjątkiem szkół artystycznych - w zakresie zawodów, w których kształcą, oraz w zakresie innych zawodów przypisanych do branż, do których należą zawody, w których kształci szkoła;
- publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego i centra kształcenia zawodowego.

Kurs umiejętności zawodowych kończy się zaliczeniem w formie ustalonej przez podmiot prowadzący kurs.

Osoba podejmująca kształcenie na kwalifikacyjnym kursie zawodowym posiadająca zaświadczenie o ukończeniu kursu umiejętności zawodowych, jest zwalniana, na swój wniosek złożony podmiotowi prowadzącemu kwalifikacyjny kurs zawodowy, z zajęć dotyczących efektów kształcenia zrealizowanych na kursie umiejętności zawodowych.

Program jest przygotowany dla formy dziennej. Przewidywana długość cyklu kształcenia 4 miesiące. Rozpoczęcie kursu możliwe jest w dowolnym terminie.

Dla jednostki efektów MED.03.6. minimalna liczba godzin na kursie umiejętności zawodowych jest równa 144.

Programy poszczególnych przedmiotów składają się z następujących elementów:

- cele ogólne przedmiotu, cele szczegółowe przedmiotu,
- działy programowe podzielone na tematy jednostek metodycznych wraz z przypisanymi im wymaganiami programowymi,
- propozycje metod nauczania,
- obudowa dydaktyczna,
- warunki realizacji,
- proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika,
- opis ewaluacji kursu,
- wykaz literatury oraz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych,
- wykaz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych,
- sposób i forma zaliczenia kursu.

Tematy, które mogą być realizowane z użyciem metod i technik kształcenia na odległość oznaczono w programie ikoną

W podstawie programowej kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego zapisano, że „Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych oraz umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów”. W programie wskazano jednak, w ramach których przedmiotów nauczyciele powinni szczególną uwagę poświęcić na rozwijanie kompetencji personalnych i społecznych oraz umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów. Dotyczy to przede wszystkim zajęć o charakterze warsztatowym, przygotowywania projektów czy studiów przypadku. Przyczynami takiego podejścia było:

- podkreślenie kompetencji szczególnie ważnych dla zawodu

- wsparcie nauczycieli w planowaniu procesu kształcenia zawodowego w taki sposób, by pozwalał na rozwijanie kompetencji personalnych i społecznych oraz umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów
- rekomendacje z badań nad lukami kompetencyjnymi kandydatów na pracowników oraz oczekiwań pracodawców wskazujące od wielu lat, że najbardziej pracownikom brakuje kompetencji miękkich (wśród nich te, które zapisane są w efektach kształcenia „Kompetencje personalne i społeczne” oraz „Organizacja pracy małych zespołów”

Kursy umiejętności zawodowych zostały ułożone według kolejności realizacji. Ich realizacja stanowi pełny zakres kwalifikacji **MED.03. Świadczenie usług pielęgnacyjno-opiekuńczych osobie chorej i niesamodzielnej** wyodrębnionej w zawodzie opiekun medyczny (symbol cyfrowy zawodu 532102). Kurs MED.03.2 oraz kurs MED.03.3 umożliwia nabycie podstawowej wiedzy i umiejętności w zakresie opieki i rozpoznawania problemów opiekuńczych osoby chorej i niesamodzielnej. Kurs MED.03.4 oraz kurs MED.03.5 umożliwia nabycie podstawowych umiejętności w zakresie planowania, organizowania i wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych wobec osoby chorej i niesamodzielnej. Warunkiem przystąpienia słuchacza do realizacji kursu umiejętności zawodowych MED.03.6 jest posiadanie wiedzy i umiejętności z zakresu kursów MED.03.2, MED.03.3, MED.03.4, MED.03.5.

1.4 Cele kierunkowe programu kursu umiejętności zawodowych

Celem kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego, także na kursie umiejętności zawodowych, jest przygotowanie uczących się do wykonywania pracy zawodowej i aktywnego funkcjonowania na zmieniającym się rynku pracy.

Zadania organizatora kursu umiejętności zawodowych są uwarunkowane zmianami zachodzącymi w otoczeniu gospodarczo-społecznym, na które wpływają w szczególności: nowe techniki i technologie, idea gospodarki opartej na wiedzy, globalizacja procesów gospodarczych i społecznych, rosnący udział handlu międzynarodowego, mobilność geograficzna i zawodowa, a także wzrost oczekiwań pracodawców w zakresie poziomu wiedzy i umiejętności pracowników.

Organizator kursu umiejętności zawodowych powinien realizować kształcenie zawodowe w oparciu o współpracę z pracodawcami, a praktyczna nauka zawodu powinna odbywać się w jak największym wymiarze w rzeczywistych warunkach pracy u pracodawców, w centrach kształcenia zawodowego, pracowniach szkolnych i placówkach kształcenia ustawicznego.

W procesie kształcenia zawodowego ważne jest integrowanie i korelowanie kształcenia ogólnego i zawodowego, w tym doskonalenie kompetencji kluczowych nabytych w procesie kształcenia ogólnego, z uwzględnieniem niższych etapów edukacyjnych.

W procesie kształcenia zawodowego są podejmowane działania wspomagające rozwój każdego uczącego się, stosownie do jego potrzeb i możliwości, ze szczególnym uwzględnieniem indywidualnych ścieżek edukacji i kariery, możliwości podnoszenia poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych oraz zapobiegania przedwczesnemu kończeniu nauki.

1.5 Wymagania wstępne dla uczestników i słuchaczy – na podstawie aktów prawnych

Słuchaczami kursu mogą zostać osoby dorosłe, (które ukończyły 18 lat):

- absolwenci wszystkich typów szkół - szkół podstawowych, gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych, szkół ponadpodstawowych, szkół policealnych – zainteresowani zdobywaniem kwalifikacji zawodowych,
- studenci i absolwenci studiów wyższych, którzy chcą poszerzyć/zmienić posiadane kwalifikacje zawodowe,
- osoby dorosłe, pracujące w danym zawodzie, chcące nabyć lub zaktualizować wiedzę i umiejętności zawodowe wymagane przez pracodawcę,
- aktualni słuchacze liceów ogólnokształcących dla dorosłych, którzy znajdą czas na równoległe zdobywanie kwalifikacji zawodowych.

Kandydat na słuchacza KUZ musi przedstawić zaświadczenie lekarskie zawierające orzeczenie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do podjęcia praktycznej nauki zawodu.

Nie ma formalnych przeciwwskazań wykonywania zawodu opiekuna medycznego. Jednak, analiza efektów kształcenia zapisanych w PPKZ, ofert pracy oraz doświadczenia pracowników domów pomocy społecznej pokazują, że osoba kształcąca się w zawodzie opiekuna medycznego powinna posiadać stan zdrowia umożliwiający opiekę nad osobą chorą i niepełnosprawną oraz prezentować empatię, wyrozumiałość i cierpliwość w kontaktach z innymi, umiejętność określania swoich potrzeb i oczekiwań oraz samokontroli własnych emocji.

1.6 Odniesienie do rynku pracy

Opiekun medyczny to obecnie jeden z najbardziej poszukiwanych zawodów. Jedną z najważniejszych tego przyczyn jest gwałtownie postępujące starzenie się społeczeństwa. Kolejnym powodem jest współczesny model rodziny, w tym dbałość o rozwój kariery zawodowej dzieci osób starszych, a co za tym idzie wielość obowiązków i brak czasu na zapewnienie opieki rodzicom bądź dziadkom.

Opiekunem medycznym mogą być zarówno kobiety jak i mężczyźni.

Opiekunowie medyczni mają wiele możliwości pracy, zarówno w kraju, jak i za granicą. Mogą pracować w szpitalach, **domach pomocy społecznej**, w domach samopomocy, w hospicjach i w placówkach opieki paliatywnej. Często znajdują także zatrudnienie w prywatnych domach jako opiekunowie stali lub zatrudnieni na godziny.

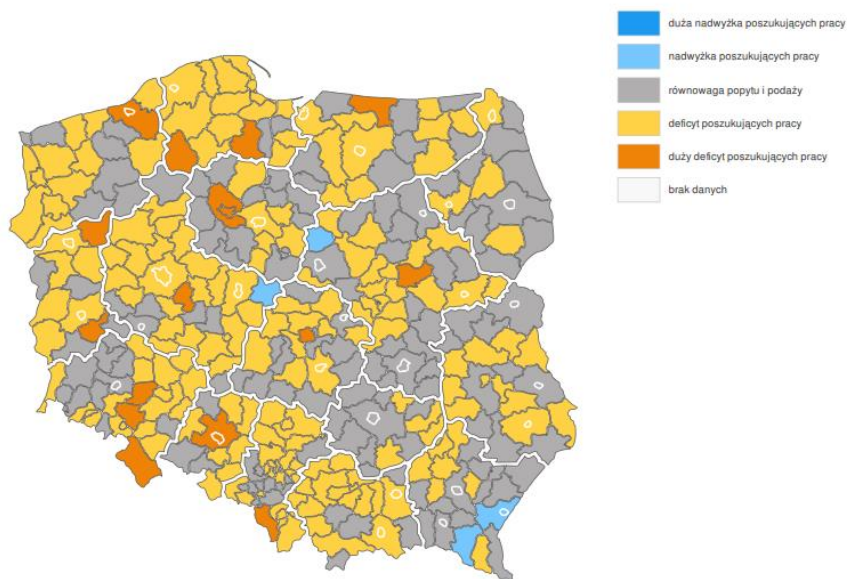
Informacje o zapotrzebowaniu na opiekunów medycznych można znaleźć m.in. na stronie internetowej Barometru zawodów. Zakwalifikowano tam zawód *opiekun medyczny* do grupy zawodów *opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej*.

Jak widać na poniższych mapkach w większości powiatów jest bardzo duże lub duże zapotrzebowanie na przedstawicieli tej grupy zawodów. Tylko w nielicznych powiatach jest nadwyżka poszukujących pracy.

Rysunek 1

Prognoza na 2019, Polska

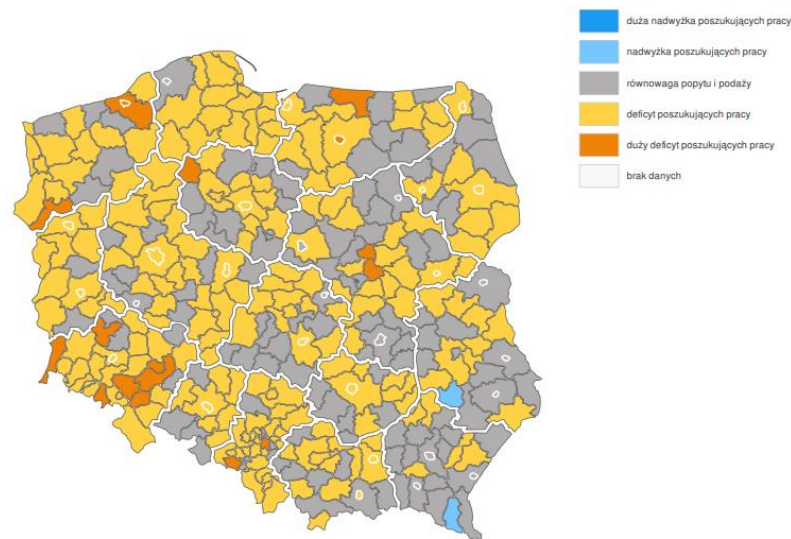
Relacja między dostępnymi pracownikami a potrzebami pracodawców - opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej

Rysunek 2

Prognoza na 2020, Polska

Relacja między dostępnymi pracownikami a potrzebami pracodawców - opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej

Z „Prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego” ze stycznia 2021 wynika, że zapotrzebowanie na opiekunów medycznych jest umiarkowane we wszystkich województwach, w woj. opolskim to zapotrzebowanie jest istotne.

2. Plan zajęć kursu umiejętności zawodowych

2.1. Pogrupowane efekty kształcenia - tabela 8 i 9 stanowią załącznik do programu

2.2. Określenie liczby godzin poszczególnych zajęć z podziałem na zajęcia teoretyczne i praktyczne z uwzględnieniem efektów kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji – tabela 10 stanowi załącznik do programu.

2.3. Plan kursu umiejętności zawodowych

Tabela 1 Plan zajęć kursu umiejętności zawodowych

Nazwa zajęć	Liczba godzin	Uwagi o realizacji
Podejmowanie działań opiekuńczych wobec osoby chorej i niesamodzielnej	110	Kształcenie praktyczne
Komunikowanie się interpersonalne	24	Kształcenie praktyczne
Współpraca opiekuna medycznego w zespole terapeutycznym i opiekuńczym	10	Kształcenie teoretyczne
Łączna liczba godzin zajęć	144	

3. Cele kształcenia KUZ

Absolwent kursu umiejętności zawodowych powinien być przygotowany do wykonywania następujących zadań zawodowych:

- podejmowania działań opiekuńczych wobec osoby chorej i niesamodzielnej w różnym stopniu zaawansowania choroby i w różnym wieku;
- komunikowania się interpersonalnego,
- współpracowania w zespole terapeutycznym i opiekuńczym.

4. Programy poszczególnych zajęć

4.1. Program nauczania dla przedmiotu Podejmowanie działań opiekuńczych wobec osoby chorej i niesamodzielnej

4.1.1 Cele ogólne przedmiotu

- planowanie działań opiekuńczych wobec osoby chorej i niesamodzielnej
- wykonywanie czynności opiekuńczych wobec osoby chorej i niesamodzielnej
- organizowanie systemu wsparcia osobie chorej i niesamodzielnej
- współpracowanie z innymi podmiotami w realizacji działań opiekuńczych
- podejmowanie działań na rzecz własnego rozwoju

4.1.2 Cele operacyjne przedmiotu

- rozpoznać problemy opiekuńcze osoby chorej i niesamodzielnej,
- współpracować z innymi osobami w procesie rozpoznawania problemów i potrzeb osoby chorej i niesamodzielnej,
- nawiązać współpracę z rodziną w rozpoznawaniu problemów osoby chorej i niesamodzielnej,
- rozróżnić rodzaje niepełnosprawności,
- rozpoznać problemy funkcjonalne osoby chorej i niesamodzielnej,
- prowadzić edukację w zakresie wykonywanych czynności opiekuńczych,
- zdiagnozować potrzeby osoby chorej i niesamodzielnej,
- zróżnicować problemy funkcjonalne i potrzeby biopsychospołeczne osoby chorej i niesamodzielnej w różnym stanie zdrowia,
- dokumentować zgodnie z procedurami wykonywane czynności zawodowe,
- zaplanować czynności opiekuńcze uwzględniających rodzaj niepełnosprawności i stopień niesamodzielności oraz ocenę stanu,
- modyfikować czynności opiekuńcze uwzględniających rodzaj niepełnosprawności i stopień niesamodzielności oraz ocenę stanu,
- wykonać czynności opiekuńcze wobec osoby chorej i niesamodzielnej,

- prezentować profesjonalizm we współpracy z pielęgniarką, fizjoterapeutą, psychologiem, pracownikiem socjalnym, rodziną i podmiotem opieki czyli pacjentem,
- wykonać czynności opiekuńcze zgodnie procedurami,
- wyjaśnić podstawowe pojęcia dotyczące opieki zdrowia i choroby,
- wyjaśnić pojęcie opieka w kontekście skutków niesamodzielności,
- rozpoznać problemy funkcjonalne i potrzeby biologiczne i psychospołeczne u pacjentów: z deficytami podstawowych funkcji życiowych: z chorobami przewlekłymi,
- określić wpływ choroby na sytuację ekonomiczną i społeczną jednostki,
- określić cel, wskazania, przeciwwskazania do wykonywania czynności opiekuńczych,
- dobrać metody i techniki do wykonywania czynności opiekuńczych odpowiednio do stanu zdrowia i sprawności funkcjonalnej osoby chorej i niesamodzielnej,
- uzasadnić dobrane metody i techniki do wykonywania czynności opiekuńczych odpowiednio do stanu zdrowia i sprawności funkcjonalnej osoby chorej i niesamodzielnej.
- opracować plan czynności opiekuńczych,
- zorganizować stanowisko pracy,
- dobrać materiały, środki i sprzęt do wykonywania czynności opiekuńczych,
- postępować zgodnie z procedurami w zakresie wykonywania czynności opiekuńczych,
- zapewnić potrzebę bezpieczeństwa osobie chorej i niesamodzielnej,
- wykonać zaplanowane czynności opiekuńcze uwzględniające stan zdrowia lub poziom samoopieki osoby chorej i niesamodzielnej,
- pomóc osobie chorej i niesamodzielnej w wykonywaniu czynności życia codziennego,
- pomóc osobie chorej i niesamodzielnej w utrzymaniu aktywności fizycznej,
- postępować w sytuacjach trudnych dla osoby chorej i niesamodzielnej,
- przestrzegać praw pacjenta,
- udzielić wsparcia osobie chorej i niesamodzielnej w adaptacji do pobytu w placówce ochrony zdrowia,
- współpracować z pielęgniarką w celu minimalizacji negatywnych przeżyć psychicznych i fizycznych związanych z procesem diagnostyczno-terapeutycznym,

- identyfikować rolę opiekuna jako członka zespołu terapeutycznego,
- współpracować z zespołem terapeutycznym i opiekuńczym,
- uczestniczyć w twórczym rozwiązywaniu problemów osoby chorej i niesamodzielnej,
- przewidzieć skutki podejmowanych działań przez opiekuna medycznego,
- podjąć rolę koordynatora działań podejmowanych wobec osoby chorej i niesamodzielnej,
- dokonać samooceny własnych umiejętności zawodowych,
- doskonalić umiejętności zawodowe.

4.1.3 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tabela 2 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godz.	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej
Planowanie czynności opiekuńczych z uwzględnieniem oceny stanu osoby chorej i niesamodzielnej	Czynności opiekuńcze podejmowane wobec osoby chorej i niesamodzielnej 	6	MED.03.6.1) planuje czynności opiekuńcze z uwzględnieniem oceny stanu osoby chorej i niesamodzielnej (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcie opieka w kontekście skutków niesamodzielności – omawia czynności opiekuńcze podejmowane wobec osoby chorej i niesamodzielnej – uzasadnia znaczenie różnicowania osobistego zaangażowania opiekuna przy wykonywaniu czynności opiekuńczych na: asystowanie, pomaganie i zastąpienie osoby niesamodzielnej
	Metody, sprzęt, materiały i środki w pracy opiekuna medycznego	8	MED.03.6.1) planuje czynności opiekuńcze z uwzględnieniem oceny stanu osoby chorej i niesamodzielnej (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – dobiera metody i techniki do wykonywania – czynności opiekuńczych odpowiednio do stanu zdrowia i sprawności funkcjonalnej osoby chorej i niesamodzielnej – dobiera materiały, środki i sprzęt do wykonywania czynności opiekuńczych

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godz.	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej
	Planowanie czynności opiekuńczych	6	MED.03.6.1) planuje czynności opiekuńcze z uwzględnieniem oceny stanu osoby chorej i niesamodzielnej (ek)	– sporządza plan czynności opiekuńczych
Wykonywanie czynności opiekuńczych wobec osoby chorej i niesamodzielnej	Zasady i procedury wykonywania czynności opiekuńczych 	5	MED.03.6.2) wykonuje czynności opiekuńcze wobec osoby chorej i niesamodzielnej (ek)	– omawia zasady i procedury dotyczące wykonywania czynności opiekuńczych związanych z utrzymaniem warunków niezbędnych do życia i szeroko pojętym bezpieczeństwem funkcjonalnym w zakresie – mobilności, samoobsługi, kształtowania codziennego życia i kontaktów społecznych
	Wykonywanie czynności opiekuńczych	65	MED.03.6.2) wykonuje czynności opiekuńcze wobec osoby chorej i niesamodzielnej (ek)	– przestrzega zasad bezpieczeństwa i procedur podczas wykonywania czynności opiekuńczych – pomaga osobie chorej i niesamodzielnej – w wykonywaniu czynności życia codziennego i utrzymaniu aktywności fizycznej – posługuje się sprzętem wspomagającym, materiałami i środkami podczas wykonywania czynności opiekuńczych – pomaga osobie chorej i niesamodzielnej – w użytkowaniu zaleczonego sprzętu ortopedycznego i rehabilitacyjnego – przestrzega procedur postępowania ze sprzętem i materiałami pomocniczymi niezbędnymi do wykonywania czynności opiekuńczych
System wsparcia osoby chorej i niesamodzielnej	Sytuacje trudne osoby chorej i niesamodzielnej	8	MED.03.6.3) udziela wsparcia osobie chorej i niesamodzielnej w sytuacjach dla niej trudnych (ek)	– opisuje trudne sytuacje życiowe i omawia formy wspierania osoby chorej i niesamodzielnej

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godz.	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej
	Adaptacja osoby chorej i niesamodzielnej do pobytu w placówce ochrony zdrowia	4	MED.03.6.3) udziela wsparcia osobie chorej i niesamodzielnej w sytuacjach dla niej trudnych (ek)	<ul style="list-style-type: none"> omawia rolę opiekuna w adaptacji osoby chorej i niesamodzielnej do pobytu w placówkach ochrony zdrowia lub pomocy społecznej
	Udzielanie wsparcia osobie chorej i niesamodzielnej	8	MED.03.6.3) udziela wsparcia osobie chorej i niesamodzielnej w sytuacjach dla niej trudnych (ek)	<ul style="list-style-type: none"> udziela wsparcia osobie chorej i niesamodzielnej w adaptacji do zmian funkcjonalnych wywołanych poważnym urazem, zaawansowaną chorobą przewlekłą, chorobą terminalną lub zaawansowaną starością udziela wsparcia osobie chorej i niesamodzielnej w adaptacji do pobytu w placówkach ochrony zdrowia lub pomocy społecznej współdziała z pielęgniarkami w minimalizowaniu negatywnych przeżyć psychicznych i fizycznych związanych z procesem diagnostycznoterapeutycznym
	Kompetencje personalne i społeczne		MED.03.8.5) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe	<ul style="list-style-type: none"> opisuje umiejętności i kompetencje niezbędne do wykonywania zawodu uzasadnia znaczenie kształcenia ustawicznego, aktualizowania wiedzy i umiejętności zawodowych analizuje własne kompetencje i ustala cele oraz planuje dalszą ścieżkę rozwoju dobiera formy doskonalenia zawodowego do swoich potrzeb i możliwości doskonali własną wiedzę i umiejętności zawodowe dzieli się wiedzą i własnym doświadczeniem z innymi analizuje swoje predyspozycje w zakresie samozatrudnienia

4.1.4 Procedury osiągania celów kształcenia

Propozycje metod nauczania: dyskusja dydaktyczna, studium przypadku, film dydaktyczny, ćwiczenia przedmiotowe, pokaz z objaśnieniem, pokaz z instruktążem, próba pracy w warunkach symulowanych, uczestnictwo w pracy w warunkach naturalnych, metody i techniki kształcenia na odległość..

Formy: grupowa – w pracowni umiejętności i na zajęciach praktycznych grupy powinny liczyć 6 – 8 osób.

Metody i formy nauczania należy dostosować do indywidualnych potrzeb słuchacza.

Obudowa dydaktyczna:

Środki dydaktyczne:

- prezentacje multimedialne, filmy dydaktyczne, aplikacje i programy komputerowe ukazujące zjawiska fizjopatologiczne, opisy przypadków.
- manekiny pielęgnacyjne, urządzenia sanitarne, łóżka szpitalne z oprzyrządowaniem, szafki przyłóżkowe, pościel, bielizna pościelowa i osobista, parawany, pojemnik na brudną bieliznę, pojemniki na odpady, sprzęt do przemieszczania chorych- maty, podnośnik, wózek inwalidzki, produkty przeciwośluzowe: materace, krążki, wałki; wanna pneumatyczna do kąpieli w łóżku, poręcze, ławeczki, podnóżki, wyroby medyczne do pielęgnacji pacjenta leżącego, środki pielęgnacyjne, produkty chłonne, termometry, aparaty do mierzenia ciśnienia, cewniki zewnętrzne, worki na mocz, glukometry, sprzęt stomijny, materiały opatrunkowe, preparaty dezynfekcyjne, środki ochrony indywidualnej: fartuchy, maseczki, przyłbice, rękawiczki.
- naturalne środowisko placówek ochrony zdrowia, domów pomocy społecznej.
- programy i aplikacje komputerowe do komunikacji zdalnej.

Podręczniki:

- 1) Ciuruś M., Procedury higieny w placówkach ochrony zdrowia., Instytut problemów ochrony zdrowia, Warszawa 2013
- 2) Opiekun medyczny. Podręcznik do nauki zawodu., praca zbiorowa, WSiP 2016
- 3) Podstawowe czynności medyczne i pielęgnacyjne , red. naukowa: Klimaszewska K., Baranowska A, Krajewska – Kułak E, Wydawnictwo Lekarskie PZWL. Warszawa 2017
- 4) Rychlik A., Pawluczuk I., Czynności higieniczne, pielęgnacyjne i opiekuńcze., Wydawnictwo Edicon, Poznań 2020
- 5) Rychlik A., Pawluczuk I., Opiekun medyczny. Nowe umiejętności., Wydawnictwo Edicon, Poznań 2020
- 6) Szwalkiewicz E., Opiekun medyczny w praktyce., PZWL Wydawnictwo Lekarskie, Warszawa 2019
- 7) Szwalkiewicz E., Talarska D., Wieczorowska-Tobis K., Opieka nad osobami przewlekle chorymi w wieku podeszłym i niesamodzielnymi, PZWL Wydawnictwo Lekarskie, Warszawa 2020
- 8) Umiejętności pielęgniarstwa Katalog check-list. Materiały ćwiczeniowe z podstaw pielęgniarstwa., red naukowa: Majda A., Ślusarska B., Zarzycka D., PZWL Wydawnictwo Lekarskie, Warszawa, 2017

Portale i strony internetowe:

- mp.pl,
- niepełnosprawni.pl,

Warunki realizacji:

Zajęcia ćwiczeniowe powinny być prowadzone w pracowni zabiegów pielęgnacyjnych i higienicznych wyposażonej w apteczkę zaopatrzoną w środki niezbędne do udzielania pierwszej pomocy wraz z instrukcją o zasadach udzielania pierwszej pomocy, fantomy pielęgnacyjne osoby dorosłej do nauki czynności higienicznych osoby dorosłej, fantom pielęgnacyjny geriatryczny, podnośnik pacjenta, łóżko ortopedyczne, wózek inwalidzki służący do transportowania pacjenta, zestaw drobnego sprzętu medycznego: ciśnieniomierz elektroniczny i sprężynowy, fonendoskop, termometr elektroniczny, zestaw do profilaktyki odleżynowej, zestaw wyposażenia sanitarnego i higienicznego, taki jak: dozownik na mydło, ręczniki, środek dezynfekcyjny, kosz i worki na odpady, łóżka szpitalne elektryczne z oprzyrządowaniem, szafki przyłóżkowe z regulowanym blatem, bieliznę pościelową i osobistą, parawany, taborety, pojemnik na brudną bieliznę, pojemniki na odpady, sprzęt do przemieszczania chorych, taki jak: chodziki, ślizgi, materace przeciwoleżynowe, udogodnienia dla chorych, sprzęt rehabilitacyjny i ortopedyczny, wyroby medyczne do pielęgnacji pacjenta leżącego, środki pielęgnacyjne, bańki bezogniowe, zestaw do zabiegów przeciwzapalnych, jałowe materiały opatrunkowe, stoliki zabiegowe, tace, termometry elektroniczne i paskowe, aparaty do mierzenia ciśnienia, środki dezynfekcyjne zestaw wyposażenia prezentacyjnego i komunikacyjnego (komputer z oprogramowaniem biurowym podłączony do sieci lokalnej z dostępem do internetu, drukarka laserowa ze skanerem i kopiarką A4, projektor multimedialny, ekran projekcyjny, tablica szkolna biała suchościeralna, telewizor, tablica interaktywna z oprogramowaniem specjalistycznym

Zajęcia praktyczne powinny odbywać się w placówkach ochrony zdrowia, domach pomocy społecznej uwzględniających profil pacjentów w ramach, którego możliwa jest realizacja działań opiekuńczych wobec osoby chorej i niesamodzielnej w naturalnym środowisku.

Możliwość realizacji niewielkiej części zajęć w formie zdalnej z wykorzystaniem programów i aplikacji komputerowych kształcenia na odległość

4.1.5 Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika

Sprawdzanie opanowania przez słuchacza/uczestnika wymagań programowych będzie przeprowadzone w oparciu o:

- testy praktyczne,
- analiza dokumentów,
- przedłużona obserwacja słuchacza,
- samoocena, ocena zespołu i nauczyciela.

W ocenie ćwiczeń należy uwzględnić zawartość merytoryczną ćwiczeń, poprawność wykonania, stosowanie obowiązujących zasad, stosowanie poprawnych algorytmów, dbałość o bezpieczeństwo chorego, przestrzeganie zasad zapobiegania zakażeniom szpitalnym. W warunkach naturalnych placówek ochrony zdrowia i domów pomocy społecznej bardzo ważne zaangażowanie w wykonywanie zadań zawodowych i podmiotowość osoby chorej i niesamodzielnej.

Sprawdzanie osiągnięć powinno odbywać się przez cały okres realizacji programu zajęć na podstawie kryteriów przedstawionych na początku kursu.

4.2. Program nauczania dla przedmiotu Komunikowanie się interpersonalne

4.2.1 Cele ogólne przedmiotu

- efektywne komunikowanie się z osobą chorą i niesamodzielną, jej rodziną oraz grupą społeczną w rozpoznawaniu problemów i potrzeb
- nawiązywanie przyjaznych relacji z osobą chorą i niesamodzielną, jej rodziną oraz grupą społeczną

4.2.2 Cele operacyjne przedmiotu

- tworzyć warunki sprzyjające efektywnemu komunikowaniu się w procesie terapeutycznym,
- uwzględniać sygnały werbalne i pozawerbalne w komunikowaniu się,
- stosować zachowania asertywne w pracy opiekuna medycznego,
- nawiązać przyjazne relacje z osobą chorą i niesamodzielną, jej rodziną i grupą społeczną,
- stosować zasadę pierwszego kontaktu i efektywnego porozumiewania się w opiece nad osobą chorą i niesamodzielną,
- wykazać się empatią i asertywnością w procesie komunikowania się z osobą chorą i niesamodzielną, jej rodziną, grupą społeczną.

4.2.3 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tabela 3 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godzin dla tematu	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej
Komunikowanie się z osobą chorą i niesamodzielną, jej rodziną, grupą społeczną	Zasady komunikacji interpersonalnej 	8	MED.03.6.5 komunikuje się z osobą chorą i niesamodzielną, jej rodziną, grupą społeczną MED.03.8.8 stosuje zasady komunikacji interpersonalnej	<ul style="list-style-type: none"> – omawia proces komunikacji interpersonalnej – opisuje ogólne zasady komunikacji interpersonalnej – wypowiada się w sposób zrozumiały, jasny i swobodny, logicznie argumentuje – interpretuje mowę ciała w komunikacji – wykorzystuje pytania, parafrazę w komunikacji interpersonalnej – przestrzega zasady asertywności w komunikacji interpersonalnej – udziela informacji zwrotnej – przestrzega zasad etykiety językowej
	Relacje interpersonalne	10	MED.03.6.5 komunikuje się z osobą chorą i niesamodzielną, jej rodziną, grupą społeczną	<ul style="list-style-type: none"> – tworzy warunki sprzyjające efektywnemu komunikowaniu się – nawiązuje przyjazne relacje z osobą chorą i niesamodzielną, jej rodziną i grupą społeczną, zmniejsza ich niepokój i poczucie wyobcowania – pomaga w stosowaniu sprzętu i technologii komunikacyjnych i zachęca osobę niesamodzielną do utrzymywania relacji z rodziną i innymi osobami ważnymi dla jej funkcjonowania
	Zasada pierwszego kontaktu	6	MED.03.6.5 komunikuje się z osobą chorą i niesamodzielną, jej rodziną, grupą społeczną	<ul style="list-style-type: none"> – stosuje zasadę pierwszego kontaktu i efektywnego porozumiewania się w opiece nad osobą chorą i niesamodzielną – stosuje różnorodne metody werbalnego i pozawerbalnego porozumiewania się – wykazuje się empatią i asertywnością w procesie komunikowania się z osobą chorą i niesamodzielną, jej rodziną, grupą społeczną

4.2.4 Procedury osiągnięcia celów kształcenia

Propozycje metod nauczania: dyskusja dydaktyczna, fokus, studium przypadku, metoda inscenizacji, analiza dokumentów, próba pracy, metody i techniki kształcenia na odległość.

Formy: grupowa.

Metody i formy nauczania należy dostosować do indywidualnych potrzeb słuchacza.

Obudowa dydaktyczna:

Sala dydaktyczna umożliwiająca pracę w małych grupach, wyposażona w projektor multimedialny oraz stanowisko komputerowe z dostępem do Internetu i drukarką, programy i aplikacje komputerowe do komunikacji zdalnej.

Naturalne środowisko pacjenta/podopiecznego

Środki dydaktyczne: opisy przypadków, wzory dokumentów,

Podręczniki:

- 1) Adler R. B., Rosenfeld L. B., Proctor II R. F.: Relacje interpersonalne Proces
- 2) porozumiewania się. Dom Wydawniczy „REBIS”, Poznań 2011
- 3) Degen U.: Sztuka nawiązywania pierwszego kontaktu. Gdańskie Wydawnictwo
- 4) Psychologiczne, Gdańsk 2007
- 5) Wojciszke B, Psychologia społeczna.Scholar 2020
- 6) Janowicz A., Krakowiak P., Paczkowska P., Sikora B, Sztuka komunikacji z osobami u kresu życia i ich opiekunami, Wydawnictwo Fundacja Hospicyjna, 2014.
- 7) Fanning P., McKay M., Davis M. : Sztuka skutecznego porozumiewania się. Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2001
- 8) Hartley P. : Komunikowanie interpersonalne. „Astrum”, Wrocław 2006

Portale i strony internetowe:

- opiekunmedyczny.com.pl
- ROCZNIK OPIEKUNÓW MEDYCZNYCH

Czasopisma i podręczniki wymagają aktualizacji przez nauczyciela

Warunki realizacji:

Zalecane jest, aby zajęcia mogły odbywać się w naturalnym środowisku pacjenta/podopiecznego

Możliwość realizacji niewielkiej części zajęć w formie zdalnej z wykorzystaniem programów i aplikacji komputerowych kształcenia na odległość.

4.2.5 Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika

Sprawdzanie opanowania przez słuchacza/uczestnika wymagań programowych będzie przeprowadzone w oparciu o:

- ustne sprawdziany wiadomości,
- testy praktyczne umiejętności,
- obserwacja zaangażowania słuchaczy podczas pracy z pacjentem,

W czasie obserwacji należy zwrócić uwagę na reakcje werbalne i pozawerbalne słuchaczy. W ocenie umiejętności należy uwzględnić zawartość merytoryczną, poprawność, zarządzanie czasem. Sprawdzanie osiągnięć powinno odbywać się przez cały okres realizacji programu zajęć na podstawie kryteriów przedstawionych na początku kursu.

4.3. Program nauczania dla przedmiotu Współpraca opiekuna medycznego z zespołem terapeutycznym i opiekuńczym

4.3.1 Cele ogólne przedmiotu

- nabycie umiejętności efektywnej współpracy z zespołem terapeutycznym i opiekuńczym

4.3.2 Cele operacyjne przedmiotu

- wymienić członków zespołu terapeutycznego,
- opisać kompetencje poszczególnych członków zespołu terapeutycznego i opiekuńczego,
- współpracować w zespole terapeutycznym i opiekuńczym,
- nawiązać relacje zawodowe z członkami zespołu terapeutycznego i opiekuńczego,
- dokumentować czynności zawodowe wykonane we współpracy z członkami zespołu terapeutycznego i opiekuńczego,
- doskonalić swoje umiejętności zawodowe i samooceny.

4.3.3 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tabela 4 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godzin dla tematu	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej
Współpraca z zespołem terapeutycznym i opiekuńczym	Opiekun medyczny jako członek zespołu 	8	MED.03.6.4 współpracuje z zespołem terapeutycznym i opiekuńczym	<ul style="list-style-type: none"> omawia podstawowe zadania zespołu terapeutycznego i wymienia kompetencje jego członków w procesie opieki nad osobą chorą i niesamodzielną (w tym lekarza, pielęgniarki, fizjoterapeuty, terapeuty zajęciowego, logopedy, psychologa) uzasadnia konieczność współpracy opiekuna medycznego z zespołem terapeutycznym i wymienia główne zakresy współdziałania w obszarze aktywizowania i usprawniania ruchowego osoby chorej i niesamodzielnej
	Dokumentacja pracy opiekuna medycznego	2	MED.03.6.4 współpracuje z zespołem terapeutycznym i opiekuńczym	<ul style="list-style-type: none"> dokumentuje wykonane czynności zawodowe realizowane we współpracy z członkami zespołu terapeutycznego, także z użyciem technik komputerowych
	Kompetencje społeczne i organizacyjne opiekuna medycznego		MED.03.8.3 przewiduje skutki podejmowanych działań	<ul style="list-style-type: none"> zarządza czasem pracy oraz zarządza sobą w czasie analizuje sytuacje zawodowe w kontekście przestrzegania norm i procedur rozpoznaje przypadki łamania norm i procedur oraz ocenia ich konsekwencje wyjaśnia związki przyczynowo-skutkowe wydarzeń i zachowań przewiduje skutki niewłaściwych działań na stanowisku pracy dokonuje samooceny i wskazuje konsekwencje wynikające z popełnianych błędów informuje współpracowników o istotnych problemach, których rozwiązanie wykracza poza jego kompetencje

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godzin dla tematu	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej
	Opiekun medyczny jako koordynator przydzielonych zadań		MED.03.9.3 kieruje wykonaniem przydzielonych zadań	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje cechy skutecznego menedżera i lidera grupy – opisuje zakres obowiązków kierownika zespołu – stosuje strategie kierowania zespołem wykonującym przydzielone zadania – zachęca członków zespołu do wykonywania zadań – przyjmuje odpowiedzialność za podejmowane decyzje – monitoruje działania zespołu zadaniowego – sporządza sprawozdania z realizacji działań zespołowych
	Innowacyjność w pracy opiekuna medycznego		MED.03.9.4.wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakość pracy	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje wyniki badań przeprowadzanych wśród pracowników dotyczących warunków pracy – wykorzystuje opinie pracowników do planowania zmian techniczno-organizacyjnych – proponuje zmiany w organizacji pracy mające na celu poprawę wydajności i jakości pracy – proponuje rozwiązania techniczne mające na celu poprawę wydajności i jakości pracy

4.3.4 Procedury osiągania celów kształcenia

Propozycje metod nauczania: dyskusja dydaktyczna, fokus, studium przypadku, analiza dokumentów, próba pracy, metody i techniki kształcenia na odległość.

Formy: grupowa.

Metody i formy nauczania należy dostosować do indywidualnych potrzeb słuchacza.

Obudowa dydaktyczna:

Sala dydaktyczna wyposażona w projektor multimedialny oraz stanowisko komputerowe z dostępem do Internetu i drukarką

Naturalne środowisko pacjenta/podopiecznego

Środki dydaktyczne: opisy przypadków, wzory dokumentów, programy i aplikacje komputerowe do komunikacji zdalnej.

Podręczniki:

- 1) Adler R. B., Rosenfeld L. B., Proctor II R. F.: Relacje interpersonalne Proces
- 2) porozumiewania się. Dom Wydawniczy „REBIS”, Poznań 2011
- 3) Degen U.: Sztuka nawiązywania pierwszego kontaktu. Gdańskie Wydawnictwo
- 4) Psychologiczne, Gdańsk 2007
- 5) Wojciszke B, Psychologia społeczna.Scholar 2020
- 6) Janowicz A., Krakowiak P., Paczkowska P., Sikora B, Sztuka komunikacji z osobami u kresu życia i ich opiekunami, Wydawnictwo Fundacja Hospicyjna, 2014.
- 7) Fanning P., McKay M., Davis M. : Sztuka skutecznego porozumiewania się. Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2001
- 8) Hartley P. : Komunikowanie interpersonalne. „Astrum”, Wrocław 2006

Portale i strony internetowe:

- opiekunmedyczny.com.pl
- ROCZNIK OPIEKUNÓW MEDYCZNYCH

Czasopisma i podręczniki wymagają aktualizacji przez nauczyciela

Warunki realizacji:

Zaleca się, aby zajęcia mogły odbywać się w naturalnym środowisku pacjenta/podopiecznego

Możliwość realizacji niewielkiej części zajęć w formie zdalnej z wykorzystaniem programów i aplikacji komputerowych kształcenia na odległość

4.2.5 Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika

Sprawdzanie opanowania przez słuchacza/uczestnika wymagań programowych będzie przeprowadzone w oparciu o:

- ustne sprawdziany wiadomości,
- testy praktyczne umiejętności,
- obserwacja zaangażowania słuchaczy podczas pracy z pacjentem.

W czasie obserwacji należy zwrócić uwagę na reakcje werbalne i pozawerbalne słuchaczy. W ocenie umiejętności należy uwzględnić zawartość merytoryczną, poprawność, zarządzanie czasem. Sprawdzanie osiągnięć powinno odbywać się przez cały okres realizacji programu zajęć na podstawie kryteriów przedstawionych na początku kursu.

5. Ewaluacja programu KUZ

Tabela 5 Ewaluacja programu KUZ

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania Efekty kształcenia
planuje czynności opiekuńcze z uwzględnieniem oceny stanu osoby chorej i niesamodzielnej (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcie opieka w kontekście skutków niesamodzielności – omawia czynności opiekuńcze podejmowane wobec osoby chorej i niesamodzielnej – uzasadnia znaczenie różnicowania osobistego zaangażowania opiekuna przy wykonywaniu czynności opiekuńczych na: asystowanie, pomaganie i zastąpienie osoby niesamodzielnej – dobiera metody i techniki do wykonywania czynności opiekuńczych odpowiednio do stanu zdrowia i sprawności funkcjonalnej osoby chorej i niesamodzielnej – dobiera materiały, środki i sprzęt do wykonywania czynności opiekuńczych – sporządza plan czynności opiekuńczych 	<p>metody bieżące (sprawdzanie wiedzy/umiejętności w trakcie kształcenia):</p> <ul style="list-style-type: none"> – odpowiedź ustna – test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień – dyskusja – sprawdzian praktyczny <p>metody sumujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> – egzamin semestralny (test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień, sprawdzian praktyczny) – egzamin zawodowy (część pisemna i praktyczna) 	<p>wg ustalonego rozkładu materiału oraz terminów sprawdzania wiedzy/umiejętności</p> <p>koniec semestru, sesja egzaminacyjna zimowa/sesja letnia</p>
wykonuje czynności opiekuńcze wobec osoby chorej i niesamodzielnej (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – omawia zasady i procedury dotyczące wykonywania czynności opiekuńczych związanych z utrzymaniem warunków niezbędnych do życia i szeroko pojętym bezpieczeństwem funkcjonalnym w zakresie 	<p>metody bieżące (sprawdzanie wiedzy/umiejętności w trakcie kształcenia):</p> <ul style="list-style-type: none"> – odpowiedź ustna 	<p>wg ustalonego rozkładu materiału oraz terminów sprawdzania wiedzy/umiejętności</p>

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania Efekty kształcenia
	<p>mobilności, samoobsługi, kształtowania codziennego życia i kontaktów społecznych</p> <ul style="list-style-type: none"> – przestrzega zasad bezpieczeństwa i procedur podczas wykonywania czynności opiekuńczych – pomaga osobie chorej i niesamodzielnej w wykonywaniu czynności życia codziennego i utrzymaniu aktywności fizycznej – posługuje się sprzętem wspomagającym, materiałami i środkami podczas wykonywania czynności opiekuńczych – pomaga osobie chorej i niesamodzielnej w użytkowaniu zaleconego sprzętu ortopedycznego i rehabilitacyjnego – przestrzega procedur postępowania ze sprzętem i materiałami pomocniczymi niezbędnymi do wykonywania czynności opiekuńczych 	<ul style="list-style-type: none"> – test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień – sprawdzian praktyczny <p>metody sumujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> – egzamin semestralny (test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień, sprawdzian praktyczny) – egzamin zawodowy (część pisemna i praktyczna) 	<p>koniec semestru, sesja egzaminacyjna zimowa/sesja letnia</p>
<p>udziela wsparcia osobie chorej i niesamodzielnej w sytuacjach dla niej trudnych (ek)</p>	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje trudne sytuacje życiowe i omawia formy wspierania osoby chorej i niesamodzielnej – omawia rolę opiekuna w adaptacji osoby chorej i niesamodzielnej do pobytu w placówkach ochrony zdrowia lub pomocy społecznej – udziela wsparcia osobie chorej i niesamodzielnej w adaptacji do zmian 	<p>metody bieżące (sprawdzanie wiedzy/umiejętności w trakcie kształcenia):</p> <ul style="list-style-type: none"> – odpowiedź ustna – test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień – dyskusja – sprawdzian praktyczny 	<p>wg ustalonego rozkładu materiału oraz terminów sprawdzania wiedzy/umiejętności</p>

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania Efekty kształcenia
	<p>funkcjonalnych wywołanych poważnym urazem, zaawansowaną chorobą przewlekłą, chorobą terminalną lub zaawansowaną starością</p> <ul style="list-style-type: none"> – udziela wsparcia osobie chorej i niesamodzielnej w adaptacji do pobytu w placówkach ochrony zdrowia lub pomocy społecznej – współdziała z pielęgniarkami w minimalizowaniu negatywnych przeżyć psychicznych i fizycznych związanych z procesem diagnostyczno-terapeutycznym 	<p>metody sumujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> – egzamin semestralny (test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień, sprawdzian praktyczny) – egzamin zawodowy (część pisemna i praktyczna) 	<p>koniec semestru, sesja egzaminacyjna zimowa/sesja letnia</p>
współpracuje z zespołem terapeutycznym i opiekuńczym (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – omawia podstawowe zadania zespołu terapeutycznego i wymienia kompetencje jego członków w procesie opieki nad osobą chorą i niesamodzielną (w tym lekarza, pielęgniarki, fizjoterapeuty, terapeutę zajęciowego, logopedy, psychologa) – uzasadnia konieczność współpracy opiekuna medycznego z zespołem terapeutycznym i wymienia główne zakresy współdziałania w obszarze aktywizowania i usprawniania ruchowego osoby chorej i niesamodzielnej – dokumentuje wykonane czynności zawodowe realizowane we współpracy z 	<p>metody bieżące (sprawdzanie wiedzy/umiejętności w trakcie kształcenia):</p> <ul style="list-style-type: none"> – odpowiedź ustna – test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień – dyskusja – sprawdzian praktyczny <p>metody sumujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> – egzamin semestralny (test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, 	<p>wg ustalonego rozkładu materiału oraz terminów sprawdzania wiedzy/umiejętności</p> <p>koniec semestru, sesja egzaminacyjna zimowa/sesja letnia</p>

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania Efekty kształcenia
	członkami zespołu terapeutycznego, także z użyciem technik komputerowych	test uzupełnień, sprawdzian praktyczny – egzamin zawodowy (część pisemna i praktyczna)	
komunikuje się z osobą chorą i niesamodzielną, jej rodziną, grupą społeczną (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – omawia proces komunikacji interpersonalnej – tworzy warunki sprzyjające efektywnemu komunikowaniu się – nawiązuje przyjazne relacje z osobą chorą i niesamodzielną, jej rodziną i grupą społeczną, zmniejsza ich niepokój i poczucie wyobcowania – stosuje zasadę pierwszego kontaktu i efektywnego porozumiewania się w opiece nad osobą chorą i niesamodzielną – stosuje różne metody werbalnego i pozawerbalnego porozumiewania się – pomaga w stosowaniu sprzętu i technologii komunikacyjnych i zachęca osobę niesamodzielną do utrzymywania relacji z rodziną i innymi osobami ważnymi dla jej funkcjonowania – wykazuje się empatią i asertywnością w procesie komunikowania się z osobą chorą i niesamodzielną, jej rodziną, grupą społeczną 	<p>metody bieżące (sprawdzanie wiedzy/umiejętności w trakcie kształcenia):</p> <ul style="list-style-type: none"> – odpowiedź ustna – test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień – dyskusja – sprawdzian praktyczny <p>metody sumujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> – egzamin semestralny (test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień, sprawdzian praktyczny) – egzamin zawodowy (część pisemna i praktyczna) 	<p>wg ustalonego rozkładu materiału oraz terminów sprawdzania wiedzy/umiejętności</p> <p>koniec semestru, sesja egzaminacyjna zimowa/sesja letnia</p>

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania Efekty kształcenia
<p>Kompetencje personalne i społeczne</p> <p>przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej (ek)</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcia: etyka, etyka zawodowa, wartości moralne, hierarchia wartości, reguła, norma moralna, kodeks etyczny, kultura, kultura zachowania – omawia zasady kultury osobistej i etyki, w tym etyki zawodowej (w zawodach medycznych) – rozpoznaje przypadki naruszeń praw pacjenta i praw człowieka – wskazuje skutki nieprzestrzegania praw pacjenta – rozpoznaje zachowania etyczne i nieetyczne w życiu codziennym i zawodowym – stosuje zasady etykiety językowej, zasady kultury osobistej i ogólnie przyjęte normy zachowania w swoim środowisku – przestrzega zasad netykiety w komunikacji w sieci – przestrzega zasad związanych z ochroną własności intelektualnej i ochroną danych osobowych – dba o prestiż i wizerunek zawodu – respektuje zasady dotyczące przestrzegania tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy 	<p>metody bieżące (sprawdzanie wiedzy/umiejętności w trakcie kształcenia):</p> <ul style="list-style-type: none"> – odpowiedź ustna – test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień – przygotowanie prezentacji/referatu – dyskusja – sprawdzian praktyczny <p>metody sumujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> – egzamin semestralny (test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień, sprawdzian praktyczny) – egzamin zawodowy (część pisemna i praktyczna) 	<p>wg ustalonego rozkładu materiału oraz terminów sprawdzania wiedzy/umiejętności</p> <p>koniec semestru, sesja egzaminacyjna zimowa/sesja letnia</p>

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania Efekty kształcenia
	<ul style="list-style-type: none"> – przestrzega zasady zaufania i poszanowania prywatności w wykonywaniu zadań zawodowych 		
przewiduje skutki podejmowanych działań (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – zarządza czasem pracy oraz zarządza sobą w czasie – analizuje sytuacje zawodowe w kontekście przestrzegania norm i procedur – rozpoznaje przypadki łamania norm i procedur oraz ocenia ich konsekwencje – wyjaśnia związki przyczynowo-skutkowe wydarzeń i zachowań – przewiduje skutki niewłaściwych działań na stanowisku pracy – dokonuje samooceny i wskazuje konsekwencje wynikające z popełnianych błędów – informuje współpracowników o istotnych problemach, których rozwiązanie wykracza poza jego kompetencje 	<p>metody bieżące (sprawdzanie wiedzy/umiejętności w trakcie kształcenia):</p> <ul style="list-style-type: none"> – odpowiedź ustna – test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień – dyskusja – sprawdzian praktyczny <p>metody sumujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> – egzamin semestralny (test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień, sprawdzian praktyczny) – egzamin zawodowy (część pisemna i praktyczna) 	<p>wg ustalonego rozkładu materiału oraz terminów sprawdzania wiedzy/umiejętności</p> <p>koniec semestru, sesja egzaminacyjna zimowa/sesja letnia</p>
aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje umiejętności i kompetencje niezbędne do wykonywania zawodu – uzasadnia znaczenie kształcenia ustawicznego, aktualizowania wiedzy i umiejętności zawodowych 	<p>metody bieżące (sprawdzanie wiedzy/umiejętności w trakcie kształcenia):</p> <ul style="list-style-type: none"> – odpowiedź ustna 	<p>wg ustalonego rozkładu materiału oraz terminów sprawdzania wiedzy/umiejętności</p>

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania Efekty kształcenia
	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje własne kompetencje i ustala cele oraz planuje dalszą ścieżkę rozwoju – dobiera formy doskonalenia zawodowego do swoich potrzeb i możliwości – doskonali własną wiedzę i umiejętności zawodowe – dzieli się wiedzą i własnym doświadczeniem z innymi – analizuje swoje predyspozycje w zakresie samozatrudnienia 	<ul style="list-style-type: none"> – test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień – przygotowanie prezentacji/referatu – dyskusja <p>metody sumujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> – egzamin semestralny (test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień) – egzamin zawodowy (część pisemna i praktyczna) 	koniec semestru, sesja egzaminacyjna zimowa/sesja letnia

6. Wykaz literatury oraz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych

6.1. Wykaz literatury

- 1) Adler R. B., Rosenfeld L. B., Proctor II R. F.: Relacje interpersonalne Proces porozumiewania się. Dom Wydawniczy „REBIS”, Poznań 2011
- 2) Ciuruś M., Procedury higieny w placówkach ochrony zdrowia., Instytut problemów ochrony zdrowia, Warszawa 2013
- 3) Degen U.: Sztuka nawiązywania pierwszego kontaktu. Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2007
- 4) Fanning P., McKay M., Davis M. : Sztuka skutecznego porozumiewania się. Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2001
- 5) Hartley P. : Komunikowanie interpersonalne. „Astrum”, Wrocław 2006
- 6) Janowicz A., Krakowiak P., Paczkowska P., Sikora B, Sztuka komunikacji z osobami u kresu życia i ich opiekunami, Wydawnictwo Fundacja Hospicyjna, 2014.

- 7) Opiekun medyczny. Podręcznik do nauki zawodu., praca zbiorowa, WSiP 2016
- 8) Podstawowe czynności medyczne i pielęgnacyjne , red. naukowa: Klimaszewska K., Baranowska A, Krajewska – Kułak E, Wydawnictwo Lekarskie PZWL. Warszawa 2017
- 9) Rychlik A., Pawluczuk I., Czynności higieniczne, pielęgnacyjne i opiekuńcze., Wydawnictwo Edicon, Poznań 2020
- 10) Rychlik A., Pawluczuk I., Opiekun medyczny. Nowe umiejętności., Wydawnictwo Edicon, Poznań 2020
- 11) Szałkiewicz E., Talarska D., Wieczorowska-Tobis K., Opieka nad osobami przewlekle chorymi w wieku podeszłym i niesamodzielnymi, PZWL Wydawnictwo Lekarskie, Warszawa 2020
- 12) Szałkiewicz E., Opiekun medyczny w praktyce., PZWL Wydawnictwo Lekarskie, Warszawa 2019
- 13) Umiejętności pielęgniarские Katalog check-list. Materiały ćwiczeniowe z podstaw pielęgniarstwa., red naukowa: Majda A., Ślusarska B., Zarzycka D., PZWL Wydawnictwo Lekarskie, Warszawa, 2017
- 14) Wojciszke B, Psychologia społeczna. Scholar 2020

Czasopisma:

ROCZNIK OPIEKUNÓW MEDYCZNYCH

Strony internetowe.:

- opiekunmedyczny.com.pl
- niepełnosprawni.pl,
- mp.pl,

6.2. Wykaz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych

Sala wyposażona w projektor multimedialny oraz stanowisko komputerowe z dostępem do Internetu i drukarką

Pracownia zabiegów pielęgnacyjnych i higienicznych wyposażona w apteczkę zaopatrzoną w środki niezbędne do udzielania pierwszej pomocy wraz z instrukcją o zasadach udzielania pierwszej pomocy, fantomy pielęgnacyjne osoby dorosłej do nauki czynności higienicznych osoby dorosłej, fantom pielęgnacyjny geriatryczny, podnośnik pacjenta, łóżko ortopedyczne, wózek inwalidzki służący do transportowania pacjenta, zestaw drobnego sprzętu medycznego: ciśnieniomierz elektroniczny i sprężynowy, fonendoskop, termometr elektroniczny, zestaw do profilaktyki odleżynowej, zestaw wyposażenia sanitarnego i higienicznego, taki jak: dozownik na mydło, ręczniki, środek dezynfekcyjny, kosz i worki na odpady, łóżka szpitalne elektryczne z oprzyrządowaniem, szafki przyłóżkowe z regulowanym blatem, bieliznę pościelową i osobistą, parawany, taborety, pojemnik na brudną bieliznę, pojemniki na odpady, sprzęt do przemieszczania chorych, taki jak: chodziki, ślizgi, materace

przeciwoleżynowe, udogodnienia dla chorych, sprzęt rehabilitacyjny i ortopedyczny, wyroby medyczne do pielęgnacji pacjenta leżącego, środki pielęgnacyjne, bańki bezogniowe, zestaw do zabiegów przeciwzapalnych, jałowe materiały opatrunkowe, stoliki zabiegowe, tace, termometry elektroniczne i paskowe, aparaty do mierzenia ciśnienia, środki dezynfekcyjne zestaw wyposażenia prezentacyjnego i komunikacyjnego (komputer z oprogramowaniem biurowym podłączony do sieci lokalnej z dostępem do internetu, drukarka laserowa ze skanerem i kopiarką A4, projektor multimedialny, ekran projekcyjny, tablica szkolna biała suchościeralna, telewizor, tablica interaktywna

z oprogramowaniem specjalistycznym

Środowisko naturalne pacjenta/podopiecznego

7. Sposób i forma zaliczenia kursu

Weryfikacja osiągniętych efektów kształcenia w ramach kursu MED.03.6 wymaga bezpośredniej obserwacji słuchacza/uczestnika demonstrującego umiejętności opieki nad osobą chorą i niesamodzielną, dlatego kurs powinien zakończyć się egzaminem w formie testu praktycznego. Egzamin może być przeprowadzony w pracowni umiejętności lub w środowisku naturalnym pacjenta/podopiecznego.

W ocenie umiejętności należy uwzględnić poprawność wykonania, stosowanie obowiązujących zasad, stosowanie poprawnych algorytmów, dbałość o bezpieczeństwo oraz efektywne komunikowanie się z osobą chorą i niesamodzielną.

8. Sprawdzenie kompletności i poprawności opracowanego programu zajęć

Tabela 6 Tabela weryfikacji programu nauczania KUZ pod kątem zgodności z przepisami prawa oświatowego

Lp.	Program kursu umiejętności zawodowych uwzględnia	Zawartość opracowanego programu zajęć (Tak-T/Nie-N)
1	Cele kształcenia (zadania zawodowe)	T
2	Efekty kształcenia	T
3	Kryteria weryfikacji	T
4	Warunki realizacji kształcenia w kwalifikacji (lub niezbędne do realizacji danej jednostki efektów)	T
5	Minimalna liczba godzin kształcenia zawodowego dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie lub jednostki efektów	T

Tabela 7 Tabela weryfikacji programu KUZ pod kątem kompletności efektów kształcenia

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
MED.03.6. Planowanie, organizowanie i wykonywanie czynności opiekuńczych osobie chorej i niesamodzielnej		
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	
planuje czynności opiekuńcze z uwzględnieniem oceny stanu osoby chorej i niesamodzielnej (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcie opieka w kontekście skutków niesamodzielności – omawia czynności opiekuńcze podejmowane wobec osoby chorej i niesamodzielnej – uzasadnia znaczenie różnicowania osobistego zaangażowania opiekuna przy wykonywaniu czynności opiekuńczych na: asystowanie, pomaganie i zastąpienie osoby niesamodzielnej – dobiera metody i techniki do wykonywania czynności opiekuńczych odpowiednio do stanu zdrowia i sprawności funkcjonalnej osoby chorej i niesamodzielnej – dobiera materiały, środki i sprzęt do wykonywania czynności opiekuńczych – sporządza plan czynności opiekuńczych 	Podejmowanie działań opiekuńczych wobec osoby chorej i niesamodzielnej
wykonuje czynności opiekuńcze wobec osoby chorej i niesamodzielnej (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – omawia zasady i procedury dotyczące wykonywania czynności opiekuńczych związanych z utrzymaniem warunków niezbędnych do życia i szeroko pojętym bezpieczeństwem funkcjonalnym w zakresie mobilności, samoobsługi, kształtowania codziennego życia i kontaktów społecznych – przestrzega zasad bezpieczeństwa i procedur podczas wykonywania czynności opiekuńczych – pomaga osobie chorej i niesamodzielnej w wykonywaniu czynności życia codziennego i utrzymaniu aktywności fizycznej – posługuje się sprzętem wspomagającym, materiałami i środkami podczas wykonywania czynności opiekuńczych – pomaga osobie chorej i niesamodzielnej w użytkowaniu zaleconego sprzętu ortopedycznego i rehabilitacyjnego – przestrzega procedur postępowania ze sprzętem i materiałami pomocniczymi niezbędnymi do wykonywania czynności opiekuńczych 	Podejmowanie działań opiekuńczych wobec osoby chorej i niesamodzielnej
udziela wsparcia osobie chorej i niesamodzielnej w sytuacjach dla niej trudnych (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje trudne sytuacje życiowe i omawia formy wspierania osoby chorej i niesamodzielnej – omawia rolę opiekuna w adaptacji osoby chorej i niesamodzielnej do pobytu w placówkach ochrony zdrowia lub pomocy społecznej 	Podejmowanie działań opiekuńczych wobec osoby chorej i niesamodzielnej

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
	<ul style="list-style-type: none"> – udziela wsparcia osobie chorej i niesamodzielnej w adaptacji do zmian funkcjonalnych wywołanych poważnym urazem, zaawansowaną chorobą przewlekłą, chorobą terminalną lub zaawansowaną starością – udziela wsparcia osobie chorej i niesamodzielnej w adaptacji do pobytu w placówkach ochrony zdrowia lub pomocy społecznej – współdziała z pielęgniarkami w minimalizowaniu negatywnych przeżyć psychicznych i fizycznych związanych z procesem diagnostyczno-terapeutycznym 	
współpracuje z zespołem terapeutycznym i opiekuńczym (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – omawia podstawowe zadania zespołu terapeutycznego i wymienia kompetencje jego członków w procesie opieki nad osobą chorą i niesamodzielną (w tym lekarza, pielęgniarki, fizjoterapeuty, terapeutę zajęciowego, logopedę, psychologa) – uzasadnia konieczność współpracy opiekuna medycznego z zespołem terapeutycznym i wymienia główne zakresy współdziałania w obszarze aktywizowania i usprawniania ruchowego osoby chorej i niesamodzielnej – dokumentuje wykonane czynności zawodowe realizowane we współpracy z członkami zespołu terapeutycznego, także z użyciem technik komputerowych 	Współpraca opiekuna medycznego z zespołem terapeutycznym i opiekuńczym
komunikuje się z osobą chorą i niesamodzielną, jej rodziną, grupą społeczną (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – omawia proces komunikacji interpersonalnej – tworzy warunki sprzyjające efektywnemu komunikowaniu się – nawiązuje przyjazne relacje z osobą chorą i niesamodzielną, jej rodziną i grupą społeczną, zmniejsza ich niepokój i poczucie wyobcowania – stosuje zasadę pierwszego kontaktu i efektywnego porozumiewania się w opiece nad osobą chorą i niesamodzielną – stosuje różne metody werbalnego i pozawerbalnego porozumiewania się – pomaga w stosowaniu sprzętu i technologii komunikacyjnych i zachęca osobę niesamodzielną do utrzymywania relacji z rodziną i innymi osobami ważnymi dla jej funkcjonowania – wykazuje się empatią i asertywnością w procesie komunikowania się z osobą chorą i niesamodzielną, jej rodziną, grupą społeczną 	Komunikowanie się interpersonalne

Załączniki

Tabela Przyporządkowanie efektów kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji do poszczególnych przedmiotów

Tabela 8 Przyporządkowanie efektów kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji do poszczególnych przedmiotów

Efekt kształcenia	Liczba godzin dla efektu	Kryterium weryfikacji	Działania opiekuńcze wobec osoby chorej i niesamodzielnej	Komunikacja interpersonalna	Współpraca opiekuna medycznego z zespołem terapeutycznym i opiekuńczym
planuje czynności opiekuńcze z uwzględnieniem oceny stanu osoby chorej i niesamodzielnej (ek)	20	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcie opieka w kontekście skutków niesamodzielności – omawia czynności opiekuńcze podejmowane wobec osoby chorej i niesamodzielnej – uzasadnia znaczenie różnicowania osobistego zaangażowania opiekuna przy wykonywaniu czynności opiekuńczych na: asystowanie, pomaganie i zastąpienie osoby niesamodzielnej – dobiera metody i techniki do wykonywania czynności opiekuńczych odpowiednio do stanu zdrowia i sprawności funkcjonalnej osoby chorej i niesamodzielnej – dobiera materiały, środki i sprzęt do wykonywania czynności opiekuńczych – sporządza plan czynności opiekuńczych 	x		
wykonuje czynności opiekuńcze wobec osoby chorej i niesamodzielnej (ek)	70	<ul style="list-style-type: none"> – omawia zasady i procedury dotyczące wykonywania czynności opiekuńczych związanych z utrzymaniem warunków niezbędnych do życia i szeroko pojętym bezpieczeństwem funkcjonalnym w zakresie mobilności, samoobsługi, kształtowania codziennego życia i kontaktów społecznych – przestrzega zasad bezpieczeństwa i procedur podczas wykonywania czynności opiekuńczych 	x		

Efekt kształcenia	Liczba godzin dla efektu	Kryterium weryfikacji	Działania opiekuńcze wobec osoby chorej i niesamodzielnej	Komunikacja interpersonalna	Współpraca opiekuna medycznego z zespołem terapeutycznym i opiekuńczym
		<ul style="list-style-type: none"> – pomaga osobie chorej i niesamodzielnej w wykonywaniu czynności życia codziennego i utrzymaniu aktywności fizycznej – posługuje się sprzętem wspomagającym, materiałami i środkami podczas wykonywania czynności opiekuńczych – pomaga osobie chorej i niesamodzielnej w użytkowaniu zaleconego sprzętu ortopedycznego i rehabilitacyjnego – przestrzega procedur postępowania ze sprzętem i materiałami pomocniczymi niezbędnymi do wykonywania czynności opiekuńczych 			
udziela wsparcia osobie chorej i niesamodzielnej w sytuacjach dla niej trudnych (ek)	20	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje trudne sytuacje życiowe i omawia formy wspierania osoby chorej i niesamodzielnej – omawia rolę opiekuna w adaptacji osoby chorej i niesamodzielnej do pobytu w placówkach ochrony zdrowia lub pomocy społecznej – udziela wsparcia osobie chorej i niesamodzielnej w adaptacji do zmian funkcjonalnych wywołanych poważnym urazem, zaawansowaną chorobą przewlekłą, chorobą terminalną lub zaawansowaną starością – udziela wsparcia osobie chorej i niesamodzielnej w adaptacji do pobytu w placówkach ochrony zdrowia lub pomocy społecznej – współdziała z pielęgniarkami w minimalizowaniu negatywnych przeżyć psychicznych i fizycznych związanych z procesem diagnostyczno-terapeutycznym 	x		
współpracuje z zespołem terapeutycznym i opiekuńczym (ek)	10	<ul style="list-style-type: none"> – omawia podstawowe zadania zespołu terapeutycznego i wymienia kompetencje jego członków w procesie opieki nad osobą chorą i niesamodzielną (w tym lekarza, pielęgniarki, fizjoterapeuty, terapeuty zajęciowego, logopedy, psychologa) 			

Efekt kształcenia	Liczba godzin dla efektu	Kryterium weryfikacji	Działania opiekuńcze wobec osoby chorej i niesamodzielnej	Komunikacja interpersonalna	Współpraca opiekuna medycznego z zespołem terapeutycznym i opiekuńczym
		<ul style="list-style-type: none"> – uzasadnia konieczność współpracy opiekuna medycznego z zespołem terapeutycznym i wymienia główne zakresy współdziałania w obszarze aktywizowania i usprawniania ruchowego osoby chorej i niesamodzielnej – dokumentuje wykonane czynności zawodowe realizowane we współpracy z członkami zespołu terapeutycznego, także z użyciem technik komputerowych 			x
komunikuje się z osobą chorą i niesamodzielną, jej rodziną, grupą społeczną (ek)	24	<ul style="list-style-type: none"> – omawia proces komunikacji interpersonalnej – tworzy warunki sprzyjające efektywnemu komunikowaniu się – nawiązuje przyjazne relacje z osobą chorą i niesamodzielną, jej rodziną i grupą społeczną, zmniejsza ich niepokój i poczucie wyobcowania – stosuje zasadę pierwszego kontaktu i efektywnego porozumiewania się w opiece nad osobą chorą i niesamodzielną – stosuje różne metody werbalnego i pozawerbalnego porozumiewania się – pomaga w stosowaniu sprzętu i technologii komunikacyjnych i zachęca osobę niesamodzielną do utrzymywania relacji z rodziną i innymi osobami ważnymi dla jej funkcjonowania – wykazuje się empatią i asertywnością w procesie komunikowania się z osobą chorą i niesamodzielną, jej rodziną, grupą społeczną 		x	

Tabela Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia i nadawanie nazw tym zajęciom

Tabela 9 Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia i nadawanie nazw tym zajęciom

Efekt kształcenia	Liczba godzin dla efektu	Kryterium weryfikacji	Obowiązkowe zajęcia	Okres realizacji
planuje czynności opiekuńcze z uwzględnieniem oceny stanu osoby chorej i niesamodzielnej (ek)	20	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcie opieka w kontekście skutków niesamodzielności – omawia czynności opiekuńcze podejmowane wobec osoby chorej i niesamodzielnej – uzasadnia znaczenie różnicowania osobistego zaangażowania opiekuna przy wykonywaniu czynności opiekuńczych na: asystowanie, pomaganie i zastąpienie osoby niesamodzielnej – dobiera metody i techniki do wykonywania czynności opiekuńczych odpowiednio do stanu zdrowia i sprawności funkcjonalnej osoby chorej i niesamodzielnej – dobiera materiały, środki i sprzęt do wykonywania czynności opiekuńczych – sporządza plan czynności opiekuńczych 	Podejmowanie działań opiekuńczych wobec osoby chorej i niesamodzielnej	1 – 4 miesiąca
wykonuje czynności opiekuńcze wobec osoby chorej i niesamodzielnej (ek)	70	<ul style="list-style-type: none"> – omawia zasady i procedury dotyczące wykonywania czynności opiekuńczych związanych z utrzymaniem warunków niezbędnych do życia i szeroko pojętym bezpieczeństwem funkcjonalnym w zakresie mobilności, samoobsługi, kształtowania codziennego życia i kontaktów społecznych – przestrzega zasad bezpieczeństwa i procedur podczas wykonywania czynności opiekuńczych – pomaga osobie chorej i niesamodzielnej w wykonywaniu czynności życia codziennego i utrzymaniu aktywności fizycznej – posługuje się sprzętem wspomagającym, materiałami i środkami podczas wykonywania czynności opiekuńczych – pomaga osobie chorej i niesamodzielnej w użytkowaniu zaleconego sprzętu ortopedycznego i rehabilitacyjnego – przestrzega procedur postępowania ze sprzętem i materiałami pomocniczymi niezbędnymi do wykonywania czynności opiekuńczych 	Podejmowanie działań opiekuńczych wobec osoby chorej i niesamodzielnej	1 – 4 miesiąca

Efekt kształcenia	Liczba godzin dla efektu	Kryterium weryfikacji	Obowiązkowe zajęcia	Okres realizacji
udziela wsparcia osobie chorej i niesamodzielnej w sytuacjach dla niej trudnych (ek)	20	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje trudne sytuacje życiowe i omawia formy wspierania osoby chorej i niesamodzielnej – omawia rolę opiekuna w adaptacji osoby chorej i niesamodzielnej do pobytu w placówkach ochrony zdrowia lub pomocy społecznej – udziela wsparcia osobie chorej i niesamodzielnej w adaptacji do zmian funkcjonalnych wywołanych poważnym urazem, zaawansowaną chorobą przewlekłą, chorobą terminalną lub zaawansowaną starością – udziela wsparcia osobie chorej i niesamodzielnej w adaptacji do pobytu w placówkach ochrony zdrowia lub pomocy społecznej – współdziała z pielęgniarkami w minimalizowaniu negatywnych przeżyć psychicznych i fizycznych związanych z procesem diagnostyczno-terapeutycznym 	Podjęmowanie działań opiekuńczych wobec osoby chorej i niesamodzielnej	1 – 4 miesiąca
współpracuje z zespołem terapeutycznym i opiekuńczym (ek)	10	<ul style="list-style-type: none"> – omawia podstawowe zadania zespołu terapeutycznego i wymienia kompetencje jego członków w procesie opieki nad osobą chorą i niesamodzielną (w tym lekarza, pielęgniarki, fizjoterapeuty, terapeuty zajęciowego, logopedy, psychologa) – uzasadnia konieczność współpracy opiekuna medycznego z zespołem terapeutycznym i wymienia główne zakresy współdziałania w obszarze aktywizowania i usprawniania ruchowego osoby chorej i niesamodzielnej – dokumentuje wykonane czynności zawodowe realizowane we współpracy z członkami zespołu terapeutycznego, także z użyciem technik komputerowych 	Współpraca z zespołem terapeutycznym i opiekuńczym	1 – 4 miesiąca
komunikuje się z osobą chorą i niesamodzielną, jej rodziną, społecznością (ek)	24	<ul style="list-style-type: none"> – omawia proces komunikacji interpersonalnej – tworzy warunki sprzyjające efektywnemu komunikowaniu się – nawiązuje przyjazne relacje z osobą chorą i niesamodzielną, jej rodziną i grupą społeczną, zmniejsza ich niepokój i poczucie wyobcowania – stosuje zasadę pierwszego kontaktu i efektywnego porozumiewania się w opiece nad osobą chorą i niesamodzielną – stosuje różne metody werbalnego i pozawerbalnego porozumiewania się – pomaga w stosowaniu sprzętu i technologii komunikacyjnych i zachęca osobę niesamodzielną do utrzymywania relacji z rodziną i innymi osobami ważnymi dla jej funkcjonowania 	Komunikowanie się interpersonalne	1 – 4 miesiąca

Efekt kształcenia	Liczba godzin dla efektu	Kryterium weryfikacji	Obowiązkowe zajęcia	Okres realizacji
		<ul style="list-style-type: none"> wykazuje się empatią i asertywnością w procesie komunikowania się z osobą chorą i niesamodzielną, jej rodziną, grupą społeczną 		

Tabela Określenie liczby godzin poszczególnych zajęć z podziałem na zajęcia teoretyczne i praktyczne

Tabela 10 Określenie liczby godzin poszczególnych zajęć z podziałem na zajęcia teoretyczne i praktyczne

Przedmiot/ Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Komunikowanie się interpersonalne	0	24	MED.03.6.5 komunikuje się z osobą chorą i niesamodzielną, jej rodziną, grupą społeczną (ek)	<ul style="list-style-type: none"> omawia proces komunikacji interpersonalnej tworzy warunki sprzyjające efektywnemu komunikowaniu się nawiązuje przyjazne relacje z osobą chorą i niesamodzielną, jej rodziną i grupą społeczną, zmniejsza ich niepokój i poczucie wyobcowania stosuje zasadę pierwszego kontaktu i efektywnego porozumiewania się w opiece nad osobą chorą i niesamodzielną

Przedmiot/ Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
				<ul style="list-style-type: none"> – stosuje różne metody werbalnego i pozawerbalnego porozumiewania się – pomaga w stosowaniu sprzętu i technologii komunikacyjnych i zachęca osobę niesamodzielną do utrzymywania relacji z rodziną i innymi osobami ważnymi dla jej funkcjonowania – wykazuje się empatią i asertywnością w procesie komunikowania się z osobą chorą i niesamodzielną, jej rodziną, grupą społeczną
Podejmowanie działań opiekuńczych wobec osoby chorej i niesamodzielnej	0	20	MED.03.6. 1) planuje czynności opiekuńcze z uwzględnieniem oceny stanu osoby chorej i niesamodzielnej (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcie opieka w kontekście skutków niesamodzielności – omawia czynności opiekuńcze podejmowane wobec osoby chorej i niesamodzielnej – uzasadnia znaczenie różnicowania osobistego zaangażowania opiekuna przy wykonywaniu czynności opiekuńczych na: asystowanie, pomaganie i zastąpienie osoby niesamodzielnej – dobiera metody i techniki do wykonywania czynności opiekuńczych odpowiednio do stanu zdrowia i sprawności funkcjonalnej osoby chorej i niesamodzielnej – dobiera materiały, środki i sprzęt do wykonywania czynności opiekuńczych – sporządza plan czynności opiekuńczych
	0	70	MED.03.6. 2) wykonuje czynności opiekuńcze wobec osoby chorej i niesamodzielnej (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – omawia zasady i procedury dotyczące wykonywania czynności opiekuńczych związanych z utrzymaniem warunków niezbędnych do życia i szeroko pojętym bezpieczeństwem funkcjonalnym w zakresie mobilności, samoobsługi, kształtowania codziennego życia i kontaktów społecznych – przestrzega zasad bezpieczeństwa i procedur podczas wykonywania czynności opiekuńczych – pomaga osobie chorej i niesamodzielnej w wykonywaniu czynności życia codziennego i utrzymaniu aktywności fizycznej

Przedmiot/ Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
				<ul style="list-style-type: none"> – posługuje się sprzętem wspomagającym, materiałami i środkami podczas wykonywania czynności opiekuńczych – pomaga osobie chorej i niesamodzielnej w użytkowaniu zaleconego sprzętu ortopedycznego i rehabilitacyjnego – przestrzega procedur postępowania ze sprzętem i materiałami pomocniczymi niezbędnymi do wykonywania czynności opiekuńczych
	0	20	MED.03.6. 3) udziela wsparcia osobie chorej i niesamodzielnej w sytuacjach dla niej trudnych (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje trudne sytuacje życiowe i omawia formy wspierania osoby chorej i niesamodzielnej – omawia rolę opiekuna w adaptacji osoby chorej i niesamodzielnej do pobytu w placówkach ochrony zdrowia lub pomocy społecznej – udziela wsparcia osobie chorej i niesamodzielnej w adaptacji do zmian funkcjonalnych wywołanych poważnym urazem, zaawansowaną chorobą przewlekłą, chorobą terminalną lub zaawansowaną starością – udziela wsparcia osobie chorej i niesamodzielnej w adaptacji do pobytu w placówkach ochrony zdrowia lub pomocy społecznej – współdziała z pielęgniarkami w minimalizowaniu negatywnych przeżyć psychicznych i fizycznych związanych z procesem diagnostyczno-terapeutycznym
Współpraca z zespołem terapeutycznym i opiekuńczym	10	0	MED.03.6. 4) współpracuje z zespołem terapeutycznym i opiekuńczym (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – omawia podstawowe zadania zespołu terapeutycznego i wymienia kompetencje jego członków w procesie opieki nad osobą chorą i niesamodzielną (w tym lekarza, pielęgniarki, fizjoterapeuty, terapeutę zajęciowego, logopedy, psychologa) – uzasadnia konieczność współpracy opiekuna medycznego z zespołem terapeutycznym i wymienia główne zakresy współdziałania w obszarze aktywizowania i usprawniania ruchowego osoby chorej i niesamodzielnej

Przedmiot/ Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
				<ul style="list-style-type: none"> – dokumentuje wykonane czynności zawodowe realizowane we współpracy z członkami zespołu terapeutycznego, także z użyciem technik komputerowych
			MED.03.8.3 przewiduje skutki podejmowanych działań	<ul style="list-style-type: none"> – zarządza czasem pracy oraz zarządza sobą w czasie – analizuje sytuacje zawodowe w kontekście – przestrzegania norm i procedur – rozpoznaje przypadki łamania norm i procedur oraz ocenia ich konsekwencje – wyjaśnia związki przyczynowo-skutkowe wydarzeń i zachowań – przewiduje skutki niewłaściwych działań na stanowisku pracy – dokonuje samooceny i wskazuje konsekwencje wynikające z popełnianych błędów – informuje współpracowników o istotnych problemach, których rozwiązanie wykracza poza jego kompetencje
			MED.03.9.3 kieruje wykonaniem przydzielonych zadań	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje cechy skutecznego menedżera i lidera grupy – opisuje zakres obowiązków kierownika zespołu – stosuje strategie kierowania zespołem wykonującym przydzielone zadania – zachęca członków zespołu do wykonywania zadań – przyjmuje odpowiedzialność za podejmowane decyzje – monitoruje działania zespołu zadaniowego – sporządza sprawozdania z realizacji działań zespołowych

Przedmiot/ Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
			MED.03.9.4.wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakość pracy	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje wyniki badań przeprowadzanych wśród pracowników dotyczących warunków pracy – wykorzystuje opinie pracowników do planowania zmian techniczno-organizacyjnych – proponuje zmiany w organizacji pracy mające na celu poprawę wydajności i jakości pracy – proponuje rozwiązania techniczne mające na celu poprawę wydajności i jakości pracy